

Dovoljenje je podelil še celo sam sultan. Ta dogodek se skoraj tako glasi, kakor ko bi šlo za zadevo kake slovenske šole v kakem mestu, kjer vladajo Nemci ali Lahi.

Ni čudo, da je vsled takih dogodkov krščansko ljudstvo razburjeno in si išče samo pomoči. Posebno razjarjeno je ljudstvo v kosovskem okraju. V Skoplju so trije kristjani na ulici napadli — namestnika poglavarja kosovskega okraja. Je to Daniš effendi — katoličan. Nastavljen je bil l. 1896, da brani krščanske zadeve. Turki ga niso nikamor klicali in on se ni usiljeval in ni se tako briga ne za kristjane ne za Turke. Ako tedaj kristjani tako delajo z namestnikom poglavarjem, kaj si še dovolijo v drugih slučajih. V istem kraju je bil napravljen napad na poslopje sodnijsko in policijsko. V pravem času so še zapazili bombo in nesrečo odstranili. Sumničijo seveda kristjane. Turki vojak prodajajo od nekdanj tabak, ki ga dobivajo. V zadnjem času se je pripetilo, da so kristjani, ki so ta tabak kupili, oboleli in nekateri umrli. Misli se, da je bil tabak prepariran za kristjane s strupom. Oboroževanje se tudi na turški strani nadaljuje. Turki pravijo, da bo vojska za gotovo. V kosovskem okraju je do sedaj mobilizovanih 11 polkov. Na bulgarsko in srbsko mejo pošiljajo Turki svojim podnikom pomoč in strelivo. Še večje priprave se gode v okrajih: solunskem, bitoljskem in janinskem.

Povsod diši po smodniku!

Državni zbor.

Dunaj, 24. februarja 1903.

Vojaška predloga sprejeta.

Dr. Körber ima srečo. Malokdo je pričakoval, da bo poslanska zbornica tako kmalu rešila vladni predlog, s katerim se nalagajo nova občutljiva bremena avstrijskim narodom. Ze zadnjič smo povedali, da se je ob posvetovanju v odseku zastran vojaške predloge dozdevalo, da se predlog ne sprejme. Toda ker je vlada napela vse moči, je vojni odsek z večino štirih glasov vojno predlogo sprejel (z 18 glasovi proti 14). Slutilo se je takrat, da utegne ta predlog dobiti v poslanski zbornici večino kakih 8 do 10 glasov, da bo pa predlog v zbornici sprejet z večino 109 glasov, tega ni do zadnjega nihče pričakoval. To pa se je zgodilo na ta način, da so vse

stranke, katerih zastopniki so v vojnem odseku glasovali za predlog, zanj glasovale tudi v zbornici. Zraven tega pa, da so dve stranki, katere so glasovale v odseku proti predlogu, v zbornici glasovale za predlog in da se je jedna stranka, katere zastopniki so glasovali v vojnem odseku proti predlogu, v zbornici zdržala glasovanja. Za vojno predlogo, toraj za povikšanje števila vojakov, so glasovali Poljaki, nemški narodnjaki, nemški naprednjaki, krščanski socijanci, veleposestniki in nemška katol. stranka. Proti predlogu so glasovali socijalni demokrati, Italijani, Vsenemci, Čehi. Glasovanja pa so se zdržali člani »Slov. zveze«. Vladni predlog je bil torej sprejet z 217 glasovi proti 108 glasovi. To se je zgodilo ob 2. uri popolnoči pretečeno soboto, 21. februarja.

Vojaške olajšave.

Preden se je v zbornici vršilo glasovanje o vojnem predlogu, je deželnoobrambovski minister grof Welsersheimb obljubil, da se bo po novem zakonu zamogle dovoljevati v potrebnih slučajih večje olajšave, kakor je to bilo mogoče do zdaj. Obenem je izjavil, da te njegove obljube niso prazne in lepe obljube, ampak to se bo tudi v resnici izvrševalo. Toraj kaj se bo olajšalo? 1. Orožna vaja v 12. službenem letu bo odpadla že zdaj, izvzemši v gotovih slučajih. 2. Rezervisti v 11. službenem letu se bodo pozvali k orožnim vajam samo le, kadar bo velika potreba. 3. Stvari, katere se potrebujejo za armado, se bodo večinoma naročevale brez posredovalcev naravnost pri proizvajalcih. 4. Takim kmečkim sinovom, kateri se neobhodno potrebujejo doma, se bo dovolil predčasni dopust. 5. Skrbelo se bo, da bodo zamogli vojak v svoji službi tudi verske dolžnosti spolnovati. 6. Zastran dvoboja je minister obljubil, da se bo nekaj v tej zadevi ukrenilo. 7. Kar pa zadeva 2letno aktivno službovanje, ni mogel minister nič gotovega obljubiti. 8. Predložila se bo v kratkem nova postava zaradi preskrbljevanja vojaških vdov in sirot. 9. §§ 33 in 34 vojne postave se bota že zdaj tolmačila tako, da se bo ustreglo opravičenim željam kmečkega in obrtniškega stanu. 10. V kratkem se bo predložila nova postava zastran vojaških taks, po kateri se bojo najnižjim razredom dovolile velike olajšave, v višjih razredih (pri bogatejših) pa se bodo te takse znatno povišale. 11. Predložila se bo nova vojaška kazenska postava tako,

da bo obdolženi si mogel najeti zagovornika in se bo obravnavala vršila javno. 12. Tisti, ki so poklicani v vojake, pa imajo napraviti daljšo pot, bodo dobili primerno odškodnino. 13. Mučenje vojakov se bo kolikor mogoče omejilo. 14. 5200 vojakov se bo vsako leto pred časom domu odpustilo in sicer takih, ki so pri gospodarstvu nujno potrebni. 15. Certifikati ali spričevala, da je vojak dovršil svojo vojno dolžnost, se bodo dajale brezplačno. 16. Odškodnina za škodo, ki se napravi pri vojaških vajah, se bo v boljši meri izplačevala in minister je izrecno povdarjal, da posestniki, kateri so vsled vojaških vaj zadržani pri obdelovanju polja, imajo pravico terjati primerno odškodnino za zamujeno delo. 17. Glede orožnikov (žandarjev) je minister izjavil, da morajo svojo službo nepristransko izvrševati.

„Slovanska zveza“.

Gotovo se je čudno zdelo marsikomu, ko je čital, da sta zastopnika »Slovanske zveze« v vojnem odseku glasovala proti vojni predlogi, a v zbornici so se vsi člani te zveze zdržali glasovanja. Vzrok tega postopanja je iskati v klubovih razmerah. Preden kakor sta gg. dr. Ploj in Pogačnik glasovala v vojnem odseku zastran brambovskega zakona, je sklenila »Slovanska zveza« v svojem klubu in sicer z enim glasom večine, da morata glasovati proti novemu zakonu. Ko se je potem zopet v klubu posvetovalo, kako naj glasujejo člani »Slovanske zveze« v zbornici, je 9 članov »Slov. zveze« glasovalo za to, da se vojni zakon odkloni, toraj da klub glasuje tudi v zbornici proti vojnemu predlogu, a 9 poslancev je bilo za to, da se »Slov. zveza« zdrži glasovanja v zbornici. V takih slučajih, pri enakem številu glasov, odločuje predsednik. Ta pa je odločil, da se člani »Slov. zveze« zdržijo glasovanja.

Dopisi.

Iz Pekla. Kakor sem vam, gospod urednik, zadnjič obljubil, sporočam Vam sedaj o svoji lovski sreči na Radoslavskem lovu. Znam, da me boste vprašali, kako je kaj z obljubljenim pečenko; pa le počasi, gospod urednik, videli boste, da mene popolnoma krivda ne zadene, da nisem mogel svoje besede izpolniti. Je pač že res: lovec je naj-srečnejši, kadar se spravlja na lov, že celo noč se mu poprej sanja o tolstih prepelica, jerebicah in pa o brzonogih zajcih. Tako sem tudi jaz o svoji lovski sreči prezgodaj sanjal ter v domišljiji gledal kar cele kupe pobite divjačine. Dan pred lovom sem ogledal skrbno svojo »flinto«, ki že od francoske vojske nad pečjo visi, stresem iz nje mrtve muhe in pajke, ki so se prav udobno v nji udomačili ter jo namažem od znotraj in zunaj, kakor sem videl to delati druge lovce. To Vam je orožje, ta »flinta!« Malo je res daljša, kakor so zdaj že te nove, a poka pa poka, kakor ta mali cerkveni možnar. Cenov stric so mi dali poln »rožič pünfra« in Majcen, tisti, ki ume »re-kurze« delati, pa kaki dve pesti »špriha«, zamotanega v »štajerca«. Tako, vidite, zdaj sem pa bil pripravljen za sipanje grenke smrti med gozdne prebivalce iz svojega orožja, kakor nekdanj grmeč Perun iz oblakov med uboga človeška bitja. Uberem jo čez Malonedeljo, kjer je ravno bralno društvo imelo zborovanje in volitev novega odbora, kar se je, hvala Bogu, brez vse nesreče izvršilo. Potem pa jo mahnem čez travnike v Reber, kjer sem pričakoval najboljšega uspeha. Vstavim se pri »pūčovi mlaki«, napnem petelina ter začnem prežati pazljivo na vse kraje. Čakam eno uro, dve, tri, toda zajca in kake druge zverjadi ni od nikoder. I nu, si mislim, zajcev ni, grem pa čez njive, pa ustrelim kako jerebico, kar bo tudi dobro za pod zob. Med potoma se domislim na Muhiča, ki mi že delj časa britev brusi, stopim

Akoravno so vsi plešniški mladeniči, ki so ostali vojaki, prišli večkrat domov na začasni dopust, — Jurija ni bilo nikdar. Zvesto je služil cesarja in stopal od stopinje do stopinje, kolikor je sploh mogoče kmetškemu mladeniču. Prišel je do narednika.

V.

Med tem se je v Plešnicah mnogo spremenilo. Prišel je čas novih volitev za župana in zgodilo se je, kakor je povedal Jurij. Vkljub vsemu naporu in agitaciji »Spodnjih« so zmagali »Gornji«. Jurijev oče je postal župan.

»Spodnji« so morali prepustiti oblast »Gornjim« in so bili veseli, če jih »Gornji« niso več nadlegovali.

Lep železen mostič se je postavil, ki je slonel na trdni kamneni podlagi in tudi mnogo drugih, za vse vaščane koristnih naredb se je uvedlo.

Prejšnji župan se je odtegnil svetu in zivel le za svoje gospodarstvo. Na tihem se je jezil, ali izdal te nevolje ni nikomur, niti svojim najboljšim prijateljem ne. »Razbijaj« se je oženil z neko bogato vdovo iz sosednje vasi in pozval Smrekarja in Marico na gostijo. Oče se je odzval vabilu, Marica pa ne, kar seveda ni bilo nič čuda.

Ubogemu dekletu se je poznala žalost na obrazu. Stene njene sobice so bile priča mnogim solzam, ki so močile lepo lice, videle mnogo prečutih noči in slišale globoke vzdihne, vendar ni nikomur izdala svoje srčne bolesti, tudi očetu ne; mirno in vestno je

spolnovala svoja opravila ter bila izdatna podpora očetu.

Njeno edino razvedrilo, če se more to sploh tako imenovati, je bil sprehod na pokopališče k mamici. Nekega večera je klečala tam globoko zatopljena v molitev in ni opazila zalega vojaka, ki je korakal po cesti na pokopališče ter jo opazoval. Ko se vzdigne, da bi šla domov, ga zapazi.

Bil je Jurij.

»Marica«, reče Jurij ter ji pomoli roko v pozdrav.

Njej pa je prišlo to tako nepričakovano, da je stala kot okamenela. Rudečica ji oblije lica, oko se ji radosti zažari in v veselim krikom »Jurij!« se mu vrže v naročje.

Prisrčno jo je mladenič objel na grobu njene matere, in oba z Marico sta potem pokleknila in prosila na grobu matere blagoslova. Potem sta šla roko v roki v vas.

* * *

Gotovo se že bralec veseli vesele združitve in privoljenja starišev v zvezo dveh ljubečih se src. Oboji stariši bili so sedaj zadovoljni in pol leta pozneje praznovala se je gostija, kakoršne še vaščani niso videli. Povabljeni je bila cela vas brez razločka med »Gornjimi« in »Spodnjimi«, kjer so se popolnoma sprijaznili. Jurij in Marica pa sta živela srečno in zadovoljno ter vzorno gospodarila na obširnem posestvu. Saj sta v mladosti mnogo pretrpela.